

Briselē, 19.5.2016.
COM(2016) 265 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

2015. gada ziņojums par ES Pamattiesību hartas piemērošanu

{SWD(2016) 158 final}

1. Ievads

ES 2015. gadā saskārās ar vairākām problēmām — drošības apdraudējumiem, bēgļu un migrantu pieplūdumu nepieredzētā apmērā, kā arī populisma un ksenofobijas pieaugumu. Šādā situācijā tiek pārbaudītas ES vērtības un solidaritāte. Sastopoties ar šādām problēmām, ir ārkārtīgi svarīgi saglabāt ES kopīgās vērtības — demokrātiju, pamattiesības un tiesiskumu.

Pamattiesību harta (turpmāk tekstā — “Harta”) stājās spēkā 2009. gadā. Ir pierādījies, ka tā ir nozīmīgs atskaites dokuments Eiropas¹ un valstu tiesām. Eiropas Komisija veicina Hartas ievērošanu visās ES darbībās un šajā nolūkā cieši sadarbojas ar valstu, Eiropas un starptautiskajām organizācijām.

Šajā sestajā ikgadējā ziņojumā ir sniegts pārskats par to, kā ES un tās dalībvalstis ir piemērojušas Hartu 2015. gadā. Īpašās tēmas sadaļā sniegta informācija par gadskārtējo — 2015. gada — kolokviju par pamattiesībām, kura temats bija “Cieņa un iecietība — kā novērst un apkarot antisemitismu un naidu pret musulmaņiem Eiropā”.

Nākamajā — 2016. gadā — kolokvijs par pamattiesībām būs veltīts tematam “Plašsaziņas līdzekļu plurālisms un demokrātija”. Kolokvijā notiks diskusija par saiknēm starp plašsaziņas līdzekļu plurālismu un demokrātiju mainīgajā plašsaziņas līdzekļu vidē, kam raksturīga arvien lielāka plašsaziņas līdzekļu konverģence un digitālā vienotā tirgus attīstība. Tiks aplūkoti daudzi plašsaziņas līdzekļu plurālisma aspekti — gan plašsaziņas līdzekļu neatkarība un reglamentēšana, gan arī jautājumi par vārda brīvību un žurnālistu brīvību. Pirms kolokvija notiks apspriešanās ar pilsonisko sabiedrību un ieinteresētajām personām.

2. Hartas piemērošana ES

2.1. Hartas integrēšana un labāks regulējums

Sistemātiskas pamattiesību pārbaudes likumdošanas procesā ir nepieciešamas, lai nodrošinātu tiesību aktu projektu atbilstību Hartai. Komisijas **Labāka regulējuma programmā**² tika pārskatītas spēkā esošās pamatnostādnes, lai uzlabotu ietekmes novērtējumus, kas tiek izstrādāti attiecībā uz tiesību aktu projektiem un politikām. Labāka regulējuma mērķis ir veicināt ES lēmumu pieņemšanas procesa pārredzamību un uzlabot tiesību aktu kvalitāti. “Labāka regulējuma rīku kopumā”³ ietilpst pamattiesību kontrollapa, kas Komisijai ir jāizmanto, veicot novērtējumus. Komisija 2015. gadā apmācīja noteiktu departamentu darbiniekus, lai nodrošinātu, ka ierēdņu rīcībā ir nepieciešamie rīki uz pamattiesībām balstītas pieejas piemērošanai politikas un tiesību aktu izstrādē.

---

¹ Vispārējā tiesa, Civildienesta tiesa un Eiropas Savienības Tiesa (EST).

² Labāks regulējums labāku rezultātu sasniegšanai — ES programma, COM(2015) 215 *final*, 19.5.2015.

³ http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/toc_tool_en.htm. Sk. 24. rīku “Pamattiesības un cilvēktiesības”, 176. lpp.

Eiropas Parlaments 2015. gada septembrī pieņēma rezolūciju par pamattiesību stāvokli Eiropas Savienībā 2013.–2014. gadā⁴. Tajā tika paustas bažas par situāciju attiecībā uz konkrētām pamattiesībām atsevišķās dalībvalstīs un izteikts aicinājums ieviest satvaru tiesiskuma pārraudzībai. Padome 2015. gada jūnijā pieņēma secinājumus par Hartas piemērošanu 2014. gadā⁵.

2.2. Hartas integrēšana likumdošanas un politikas pasākumos

ES iestādēm visās to darbībās ir pienākums nodrošināt atbilstību Hartai. EST rūpīgi pārbauda šo atbilstību. Komisija 2015. gadā turpināja sistemātiski pārbaudīt tās pieņemto tiesību aktu un politikas pasākumu atbilstību. Turklāt tā virzīja tiesību aktu projektus, kuru mērķis ir veicināt pamattiesības.

Parlaments un Padome 2015. gada decembrī vienojās par **datu aizsardzības reformu paketi**⁶. Tā ir būtiska, lai aizsargātu pamattiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību (Hartas 7. un 8. pants), un ir svarīgs **digitālā vienotā tirgus** priekšnoteikums. Tajā ietilpst Vispārīgā datu aizsardzības regula⁷ un Datu aizsardzības direktīva attiecībā uz policijas un krimināltiesu iestādēm⁸. Ar Direktīvu tiks aizstāts spēkā esošais regulējums, un to sāks piemērot 2018. gada sākumā.

Parlaments un Padome 2015. gadā vienojās par direktīvām attiecībā uz **nevainīguma prezumpciju un tiesībām piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā**⁹ un attiecībā uz **īpašām garantijām bērniem kriminālprocesos**¹⁰. Tās sekmēs pamattiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, kā arī nevainīguma prezumpciju un tiesības uz aizstāvību (Hartas 47. un 48. pants). **Direktīva par cietušo tiesībām**¹¹ stājās spēkā 2015. gada novembrī. Tajā ir noteiktas saistošas cietušo tiesības, tostarp tiesības, lai cietušie tiktu atzīti un saskarsmē pret viņiem attiektos ar cieņu, iejūtīgi, pamatojoties uz katru atsevišķu gadījumu, profesionāli un bez diskriminācijas.

---

⁴ 2014/2254(INI), pieejams vietnē: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2015-0286&language=LV&ring=A8-2015-0230>.

⁵ Padomes 2015. gada 23. jūnija sanāksmes rezultāti, 10228/15, 17. lpp.

⁶ Sk. Eiropas Komisijas preses relīzi *Vienošanās par ES datu aizsardzības reformu, ko piedāvājusi Komisija, veicinās digitālo vienoto tirgu*; pieejama vietnē: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6321_lv.htm.

⁷ Priekšlikums regulai par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula), COM(2012) 11 *final*, 25.1.2012.

⁸ Priekšlikums direktīvai par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus, sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, COM(2012) 10 *final*, 25.1.2012.

⁹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par to, lai nostiprinātu nevainīguma prezumpcijas un tiesību piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā konkrētus aspektus kriminālprocesā, COM(2013) 821 *final*, 27.11.2013.

¹⁰ Priekšlikums direktīvai par procesuālajām garantijām bērniem, kuri ir aizdomās turētās vai apsūdzētās personas kriminālprocesā, COM(2013) 822 *final*, 27.11.2013.

¹¹ Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI, OV L 315, 25.10.2012., 57. lpp.

Turklāt tika pieņemta **Direktīva par koordinācijas un sadarbības pasākumiem, ar ko veicina nepārstāvēto Savienības pilsoņu konsulāro aizsardzību trešās valstīs**¹². Cita starpā minētajā direktīvā precizēts, kādos gadījumos un kādā veidā ES pilsoņu ģimenes locekļi, kas ir trešo valstu valstspiederīgie, var saņemt aizsardzību, lai nodrošinātu, ka tiesības uz konsulāro aizsardzību, kā arī Hartas 7. pantā atzītās tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību ir efektīvas.

Komisija 2015. gada maijā prezentēja **Eiropas programmu migrācijas jomā**^{13 14}, kurā apkopoti neatliekamie pasākumi, lai uzlabotu migrācijas pārvaldību ES līmenī. Tajā tika ierosināts izvērst Komisijas priekšsēdētāja Junkera politikas pamatnostādnes, balstoties uz četriem visaptverošiem pīlāriem:

1. nelikumīgas migrācijas stimulu samazināšana;
2. robežu pārvaldība — dzīvību glābšana un ārējo robežu nodrošināšana;
3. Eiropas pienākuma aizsargāt izpilde, izmantojot spēcīgu kopējo patvēruma politiku; un
4. jaunas politikas izstrāde par likumīgu migrāciju.

Īpaša uzmanība tika veltīta neatliekamiem pasākumiem, lai novērstu migrantu nāvi jūrā. Tas ietvēra priekšlikumu ieviest ES mēroga pārmitināšanas shēmu visās dalībvalstīs ar 20 000 vietām pārvietotām personām, kurām nepārprotami nepieciešama starptautiska aizsardzība Eiropā¹⁵, un — nesenāk — priekšlikumu par brīvprātīgu humanitāras uzņemšanas shēmu sadarbībā ar Turciju¹⁶.

Ierosinātās politikas iniciatīvas tieši attiecas uz pamattiesību aizsardzību un sekmēšanu. Piemēram, saistībā ar atgriešanas jautājumiem Komisijas publicēja **Rokasgrāmatu atgriešanas jautājumos**¹⁷, lai atbalstītu 2015. gada septembra **Rīcības plānu par atgriešanu**¹⁸. Rokasgrāmata sniedz norādes valstu iestādēm, tostarp par to, kā nodrošināt, ka atgriešanas operācijās pilnībā tiek ievērotas pamattiesības, jo īpaši attiecībā uz nepavadītiem nepilngadīgajiem.

Kā vienu no tūlītējiem pasākumiem, lai palīdzētu priekšposteņa dalībvalstīm, kas saskaras ar pārlietu lielu migrācijas spiedienu pie ES ārējām robežām, Komisija ierosināja ieviest **“karsto punktu**

---

¹²Padomes Direktīva 2015/637/ES par koordinācijas un sadarbības pasākumiem, ar ko veicina nepārstāvēto Savienības pilsoņu konsulāro aizsardzību trešās valstīs, un ar ko atceļ Lēmumu 95/553/EK, OV L 106, 20.4.2015., 1. lpp.

¹³ Eiropas programma migrācijas jomā, COM(2015) 240 *final*, 13.5.2015.

¹⁴ Šajā ziņojumā ir aptverti 2015. gada galvenie notikumi. Pārskats par Eiropas programmas migrācijas jomā vispārējo īstenošanas progresu un jaunākie ierosinājumi atrodami tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/index_en.htm. Informatīvas faktu lapas var aplūkot vietnē http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/index_en.htm.

¹⁵ Komisijas ieteikums par Eiropas shēmu attiecībā uz pārņemšanu, C(2015) 3560 *final*, 8.6.2015.

¹⁶ Komisijas ieteikums attiecībā uz brīvprātīgu humanitāras uzņemšanas shēmu ar Turciju, C(2015) 9490 *final*, 15.12.2015.

¹⁷ Komisijas ieteikums, ar kuru izveido kopīgu “Rokasgrāmatu atgriešanas jautājumos” dalībvalstu kompetentajām iestādēm izmantošanai ar atgriešanu saistītu uzdevumu veikšanā, C(2015) 6250 *final*, 1.10.2015.

¹⁸ ES Rīcības plāns par atgriešanu, COM(2015) 453 *final*, 9.9.2015.

pieeju". Karstie punkti var palīdzēt dalībvalstīm labāk nodrošināt pamattiesību ievērošanu praksē, ja tiek pielikti kopīgi centieni, lai tam piešķirtu pietiekamus resursus un personālu. Kopš Rietumbalkānu valstu vadītāju sanāksmes 2015. gada oktobrī Komisija ir uzmanīgi sekojusi notikumu attīstībai Rietumbalkānu maršrutā. Valstu vadītāju paziņojumā Grieķija un Rietumbalkānu valstis apņēmas uzlabot savas uzņemšanas iespējas, lai nodrošinātu migrācijas plūsmu labāku un paredzamāku pārvaldību. Šai nolūkā Komisija ir piešķīrusi gan ārkārtas, gan humāno palīdzību.

Saistībā ar pamattiesību aizsardzību nozīmīgs ir arī 2015. gada decembra priekšlikums **regulai par Eiropas robežu un krasta apsardzi** ("Aģentūra")¹⁹. Tajā paredzēts pieņemt rīcības kodeksu, kas būtu piemērojams visiem Aģentūras koordinētajiem robežkontroles pasākumiem, un rīcības kodeksu atgriešanas jomā. To, vai Aģentūra ievēro pamattiesības, uzraudzītu pamattiesību amatpersona, un jebkādos jautājumus par pamattiesību pārkāpumiem aģentūras veikto pasākumu laikā risinātu sūdzību mehānisma ietvaros. Pamattiesību pārkāpumu vai starptautiskas aizsardzības pienākumu nepildīšanas gadījumos kopīgās operācijas vai ātrās reaģēšanas pasākumi varētu tikt apturēti vai izbeigti. Aģentūrai jāizstrādā pamattiesību stratēģija, īpašu uzmanību pievēršot nepilngadīgajiem, cilvēktirdzniecības upuriem, personām, kam nepieciešama medicīniska palīdzība vai starptautiska aizsardzība, personām, kas jūrā atrodas briesmās, kā arī citām mazaizsargātām personām. Aģentūras robežsargu kopējā apmācības pamatprogramma stiprinās Hartas ievērošanu.

Pilnīga pamattiesību ievērošana ir viens no pieciem **Eiropas Drošības programmas**²⁰ pamatprincipiem. Šis princips uzsver, ka drošība un pamattiesību ievērošana nav savstarpēji pretrunīgi, bet gan savstarpēji papildinoši politikas mērķi. Drošības garantēšana ir pamattiesību aizsardzības un netraucētas izmantošanas būtisks priekšnosacījums. Tai pašā laikā jānodrošina visu drošības pasākumu tiesiskums un atbilstība pamattiesībām, kā arī nepieciešamības, samērīguma un likumības principiem, turklāt ir jābūt ieviestiem atbilstošiem aizsardzības pasākumiem, lai garantētu pārskatatbildību un tiesības vērsties tiesā. Šī pieeja ir atspoguļota Komisijas pretterorisma priekšlikumos, kas tika pieņemti pēc uzbrukumiem Parīzē 2015. gada novembrī. Ierosinātajā **direktīvā par terorisma apkarošanu**²¹ ir uzsvērts tas, cik nozīmīgi ir ievērot pamattiesības, transponējot krimināltiesību noteikumus valstu tiesību aktos. Ierosinātā direktīva aizsargā cietušo un potenciālo cietušo pamattiesības. Tā nosaka kriminālatbildību par sagatavošanas darbībām, piemēram, par apmācību un ceļošanu uz ārvalstīm terorisma nolūkos, par teroristu nodarījumu atbalstīšanu vai līdzdalību tajos, kūdīšanu uz teroristu nodarījumu veikšanu un mēģinājumu tos veikt, kā arī par terorisma finansēšanu. Tāpat tās mērķis ir nodrošināt, ka aizdomās turamo un apsūdzēto personu

---

¹⁹ Priekšlikums regulai par Eiropas robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2007/2004, Regulu (EK) Nr. 863/2007 un Padomes Lēmumu 2005/267/EK, COM(2015) 671 *final*, 15.12.2015.

²⁰ Eiropas Drošības programma, COM(2015) 185 *final*, 28.4.2015.

²¹ Priekšlikums direktīvai par terorisma apkarošanu un ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/475/TI par terorisma apkarošanu, COM(2015) 625 *final*, 2.12.2015.

pamattiesību ierobežojumi nav lielāki, nekā strikti nepieciešams, tādējādi ievērojot noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principus (Hartas 49. pants).

Par pamattiesību nozīmīgumu drošības pasākumos liecina preventīvu pasākumu izvirzīšana priekšplānā pretterorisma politikas pasākumu kontekstā. ES atbildes rīcība pret ekstrēmismu nedrīkst izraisīt kādas vienas grupas vai kopienas stigmatizāciju, bet tai ir jābūt pamatotai ar tādām kopējām Eiropas vērtībām kā iecietība, dažādība un savstarpēja cieņa. Drošības programmas mērķis ir **vērsties pret ekstrēmisma pamatcēloņiem**, pateicoties izglītībai, jaunatnes līdzdalībai, starpreliģiju un starpkultūru dialogam, kā arī nodarbinātībai un sociālajai iekļaušanai. Tajā uzsvērts diskriminācijas, rasisma un ksenofobijas apkarošanas nozīmīgums, kā arī ieskicēti ES galvenie pasākumi šajā jomā.

Tas tika atspoguļots arī “Deklarācijā par pilsoniskuma un kopīgo vērtību — brīvības, iecietības un nediskriminācijas — veicināšanu ar izglītības palīdzību” (Parīzes deklarācija)²², kas tika izstrādāta pēc ES izglītības ministru neformālās tikšanās 17. martā Parīzē un kurā ir sniegts ieteikumu kopums par izglītības nozīmīgo lomu tādu pamatvērtību sekmēšanā kā aktīvs pilsoniskums, savstarpējā cieņa, dažādība, līdztiesība un sociālā iekļaušana, kā arī vardarbīga ekstrēmisma novēršanā. Pēc Parīzes deklarācijas Komisija un dalībvalstis vienojās par virkni jaunu prioritāro jomu sadarbībai ES līmenī līdz 2020. gadam²³.

Visbeidzot, 2015. gada 19. oktobrī Komisija organizēja augsta līmeņa ministru konferenci “Krimināltiesiska atbildes rīcība pret radikalizāciju”, lai dalītos pieredzē par ārvalstu kaujinieku un personu, kas atgriežas, radikalizācijas novēršanu ieslodzījuma vietās un rehabilitācijas programmām. Dalībvalstu kopīgā apņemšanās rīkoties šajā jomā tika apstiprināta Padomes 2015. gada 20. novembra secinājumos par “krimināltiesiskas atbildes rīcības pastiprināšanu pret radikalizāciju, kas noved pie terorisma un vardarbīga ekstrēmisma”²⁴.

2.3. Hartas integrēšana starptautiskos nolīgumos un konsekvences nodrošināšana cilvēktiesību jomā

Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. pantā tiek regulēta ES ārējā darbība.

Atsaucoties uz 2015. gada aprīļa kopīgo paziņojumu “Cilvēktiesību jautājumi joprojām ES uzmanības centrā”²⁵, Padome jūlijā pieņēma **ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015.–**

²² http://ec.europa.eu/education/news/2015/documents/citizenship-education-declaration_en.pdf

²³ Padomes un Komisijas 2015. gada kopīgajā ziņojumā par stratēģiskas sistēmas Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (ET 2020) īstenošanu; pieejams vietnē http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv%3AAOJ.C_.2015.417.01.0025.01.ENG&toc=OV:C:2015:417:TOC.

²⁴ http://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2015/11/20-conclusions-radicalisation/?utm_source=dsms-auto&utm_medium=email&utm_campaign=Conclusions%20of%20the%20Council%20of%20the%20European%20Union%20and%20of%20the%20Member%20States%20meeting%20within%20the%20Council%20on%20enhancing%20the%20criminal%20justice%20response%20to%20radicalisation%20leading%20to%20terrorism%20and%20violent%20extremism

²⁵ JOIN(2015) 16 *final*, 28.4.2015.

2019. gads). Tajā 34 iedaļās ir uzskaitīti vairāk nekā 100 pasākumi cilvēktiesību un demokrātijas jomā²⁶. Īstenojot LES 21. pantu, ar rīcības plānu tiek ieviestas Stratēģiskajā satvarā par cilvēktiesībām un demokrātiju ietvertās apņemšanās²⁷ un tiek nodrošināts līdzeklis visu ES iestāžu un ieinteresēto personu iesaistei un cilvēktiesību jautājumu uzlabotai integrēšanai visās ES stratēģijās ārpolitikas jomā. Plānotās darbības ietver cilvēktiesību problēmu risināšanu tādu politikas pasākumu ietekmes novērtējumā, kam varētu būt būtiska ietekme trešās valstīs. Rīcības plāns paredz pasākumus, kas saistīti ar Komisijas darbu iekšējo pamattiesību atbilstības jomā, īpaši attiecībā uz privātumu saistībā ar masveida novērošanas risku, tiesu sistēmas reformu, bērnu tiesībām, dzimumu līdztiesību, rasisma un ksenofobijas apkarošanu, migrāciju un terorisma apkarošanu.

Komisijas 2015. gada oktobra **stratēģijā “Tirdzniecība visiem”** ir paredzēti pasākumi ar mērķi nodrošināt, ka pamattiesības tiek ievērotas ES un trešās valstīs²⁸. Tajā ir ietvertas regulēšanas tiesības un sniegts novērtējums par tirdzniecības politikas un nolīgumu ietekmi uz pamattiesībām un cilvēktiesībām. Stratēģijā tirdzniecības politika sasaistīta ar cilvēktiesību veicināšanu trešās valstīs, jo īpaši attiecībā uz bērnu darbu, piespiedu darbu ieslodzījuma vietās un piespiedu darbu cilvēktirdzniecības un zemes piesavināšanās rezultātā. Cilvēktiesību apsvērumi arvien biežāk ir iekļauti ES divpusējos brīvās tirdzniecības nolīgumos un ES eksporta kontroles politikā.

Komisija 2015. gada septembrī noslēdza sarunas par **ES un ASV Datu aizsardzības “Jumta nolīgumu”**. Tas nodrošinās datu aizsardzības garantijas visiem personas datiem, kas tiek pārsūtīti starp ES un ASV policijas vai tiesu iestāžu sadarbības ietvaros krimināllietās. Saskaņā ar nolīgumu, ja personas dati tiek pārsūtīti ASV tiesībsargājošajām iestādēm un tiek nepareizi vai nelikumīgi apstrādāti, ES pilsoņiem, kas nav ASV pastāvīgie iedzīvotāji, būs iespēja saņemt tiesisko aizsardzību ASV tiesās²⁹. Tas ir būtisks uzlabojums attiecībā uz situāciju tiesiskās aizsardzības jomā ASV.

ES 2015. gada augustā pirmo reizi, kopš ES piemēro ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*UNCPRD*), veica sarunas ar ANO Personu ar invaliditāti tiesību komiteju³⁰. ES pārstāvēja Komisija — kā ES kontaktpunkts ar konvenciju saistītos jautājumos. Saistītā *UNCPRD* komiteja 2015. gada oktobrī pieņēma Noslēguma apsvērumus, un Komisija pauda apņemšanos tos īstenot.

---

²⁶ <http://www.consilium.europa.eu/press/press-releases/2015/07/20-fac-human-rights/>.

²⁷ Padomes 2012. gada 25. jūnija dokumentu kopums, 11855/12.

²⁸ Tirdzniecība visiem — ceļā uz atbildīgāku tirdzniecības un ieguldījumu politiku, 14.10.2015., COM(2015) 497 *final*.

²⁹ Šādas tiesības ES pilsoņiem tiks piešķirtas saskaņā ar 2015. gada ASV Tiesiskās aizsardzības likumu (H.R.1428), kas tika ieviests 2016. gada 24. februārī un kam jāstājas spēkā 90 dienas pēc šā datuma. Šādas tiesības var piešķirt jebkuras valsts pilsoņiem atbilstoši iepriekšminētajā likumā noteiktajiem kritērijiem.

³⁰ Komiteja regulāri — ik pēc dažiem gadiem — veic sarunas ar valstīm, kas ir konvencijas puses, pamatojoties uz valstu (vai ES) ziņojumiem. • Eiropas Komisija iesniedza pirmo ES ziņojumu 2014. gadā. Sk. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G14/232/64/PDF/G1423264.pdf?OpenElement> Ir paredzēts, ka nākamo periodisko ziņojumu, kurā būs apvienots otrais un trešais ziņojums, ES iesniegs 2021. gadā.

Komisija 2015. gada jūlijā Labāka regulējuma programmas ietvaros pieņēma **Pamatnostādnes par cilvēktiesību ietekmes analīzi ar tirdzniecību saistītos ietekmes novērtējumos**³¹. Tās atvieglot analīzes veikšanu par tirdzniecības politikas iniciatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām gan ES, gan partnervalstīs. Labāka regulējuma programmā ir paredzēti arī novērtējumi par tādu priekšlikumu ietekmi uz cilvēktiesībām, kam kopumā piemīt ārējas darbības dimensija.

2.4. Eiropas Savienības Tiesas īstenotā ES iestāžu uzraudzība

Schrems lietā³² EST atzina par spēkā neesošu Komisijas 2000. gada Lēmumu par “drošības zonām”³³. Šis bija lēmums par pienācīgu aizsardzību saskaņā ar Datu aizsardzības direktīvas 25. panta 6. punktu³⁴. Ar to tika atļauts nodot personas datus trešai valstij, kas šajā gadījumā bija ASV. Tajā tika konstatēts pieņemams aizsardzības līmenis, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem vai ASV starptautiskajām saistībām. Vietnes *Facebook* Īrijas meitasuzņēmuma īstenotā personas datu pārsūtīšana uz serveriem ASV, kas tika atļauta atbilstoši minētajam konstatējumam par pienācīgu aizsardzību, tika apstrīdēta Īrijas tiesā, un konkrēti saistībā ar 2013. gadā notikušajiem atklājumiem par ASV izlūkdienestu veikto masveida novērošanu.

Tiesa uzskatīja, ka lēmums par pienācīgu aizsardzību bija atkarīgs no tā, vai Komisija konstatē, ka attiecīgajā trešā valstī ir tāds personas datu aizsardzības līmenis, kas, iespējams, nav identisks, bet ir “pamatā līdzvērtīgs” tam, kas tiek garantēts ES ar direktīvu, kura interpretējama, ņemot vērā Hartu. Tiesa uzskatīja, ka 2000. gada “drošības zonu” lēmumā nebija ietverti pietiekami Komisijas konstatējumi par ASV valsts iestādēm noteiktajiem ierobežojumiem piekļūt datiem, kas pārsūtīti saskaņā ar lēmumu, un par efektīvas tiesiskās aizsardzības esamību pret šādu iejaukšanos. Tiesa lēma, ka tiesību akti, kas piešķir valsts iestādēm vispārēju piekļuvi elektroniskas saziņas saturam, ir uzskatāmi par pamattiesību uz privātās dzīves neaizskaramību būtības pārkāpumu. Tiesas spriedumā bija sniegts papildu pamatojums Komisijas rīcībai kopš 2013. gada novembra, pārskatot “drošības zonu” vienošanās: Komisija cenšas nodrošināt ES tiesībās paredzēto datu aizsardzību. Komisija 2015. gada novembrī izdeva norādījumus³⁵ par datu pārsūtīšanu, ņemot vērā *Schrems* nolēmumu, kurā paredzēja alternatīvas sistēmas personas datu pārsūtīšanai uz ASV, līdz tiks ieviests jauns satvars³⁶.

³¹ <http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1344>.

³² C-362/14.

³³ Komisijas 2000. gada 26. jūlija Lēmums 2000/520/EK atbilstīgi Direktīvai 95/46/EK par pienācīgu aizsardzību, kas noteikta ar privātuma “drošības zonas” principiem un attiecīgajiem visbiežāk uzdotajiem jautājumiem, kurus izdevusi ASV Tirdzniecības ministrija.

³⁴ Direktīva 95/46/EK (1995. gada 24. oktobris) par personas datu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti, OV L 281, 23.11.1995., 31. lpp.

³⁵ COM(2015) 566 *final*.

³⁶ Eiropas Komisija un ASV 2016. gada 2. februārī vienojās par jaunu regulējumu attiecībā uz transatlantiskajām datu plūsmām — ES un ASV privātuma aizsargu. Komisija 2016. gada 29. februārī iepazīstināja ar pieņemamas aizsardzības lēmuma projektu, ievērojot *Schrems* nolēmumā ietvertās prasības.

2.5. Eiropas Cilvēktiesību konvencija

Komisija saglabā apņemšanos par ES pievienošanas Konvencijai. Tas stiprinās pamatvērtības, uzlabos ES tiesību efektivitāti un vairo pamattiesību konsekventu aizsardzību Eiropā. Tiesas 2014. gada decembrī sniegtais atzinums, ar ko Tiesa atzīst 2013. gada Pievienošanās līguma projektu par neatbilstošu Līgumiem, izvirzīja juridiski un politiski sarežģītus jautājumus. Pēc pārdomu perioda, kurā Komisija ir apsvērusi vislabākās turpmākās rīcības iespējas, Komisija, rīkojoties kā ES sarunu vedēja, pašlaik konsultējas ar Padomes norīkoto īpašo komiteju par to dažādo jautājumu konkrētiem risinājumiem, kas izvirzīti Tiesas atzinumā.

3. Hartas piemērošana dalībvalstīs

Komisija ES Tiesas uzraudzībā pārrauga, kā dalībvalstis ievēro Hartas noteikumus, īstenojot ES tiesību aktus. Konstatējot pārkāpumu, Komisija var uzsākt pārkāpuma procedūru. Valstu tiesas arī piemēro Hartu, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis ievēro pamattiesības. Ja valsts tiesai ir šaubas par Hartas piemērojamību vai tās noteikumu pareizu interpretāciju, tā var vērsties ES Tiesā (valsts pēdējās instances tiesai tas jādara obligāti) ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tas palīdz attīstīt ar Hartu saistītu judikatūru un stiprina valstu tiesnešu lomu tās ievērošanas nodrošināšanā. Valstu tiesneši 2015. gadā lūdza 36 šādus prejudiciālus nolēmumus³⁷.

3.1. Pārkāpumu procedūras

Tā kā Harta attiecas uz dalībvalstīm vienīgi tad, kad tās īsteno Savienības tiesību aktus, ar Hartu saistītās pārkāpumu procedūras var uzsākt tikai tad, ja ir konstatēta pietiekama saistība ar ES tiesībām, kas izraisa Hartas piemērojamību.

Piemērs par 2015. gada pārkāpumu procedūrām attiecas uz **tiesību uz taisnīgu tiesu nodrošināšanu, ieviešot Patvēruma procedūru direktīvu.**

Saistībā ar Eiropas programmas migrācijas jomā Otro īstenošanas paketi Komisija pastiprināja savus centienus nodrošināt, ka tiek pilnībā piemēroti ES tiesību akti migrācijas un patvēruma meklēšanas jomā. Laikā no 2015. gada septembra līdz decembrim Komisija pieņēma 49 pārkāpuma lēmumus pret dalībvalstīm par to, ka netiek atbilstoši īstenoti tiesību akti, kas veido kopējo Eiropas patvēruma sistēmu. Tas ietvēra arī pārkāpuma procedūru pret Ungāriju pēc tam, kad tā grozīja valsts patvēruma tiesību aktus³⁸. Sūdzības bija saistītas ar tiesībām uz efektīvu tiesisko aizsardzību, kā noteikts Patvēruma procedūru direktīvas 46. pantā, vienlaikus ņemot vērā Hartas 47. pantu, jo īpaši attiecībā uz pārsūdzības procedūru ierobežoto darbības jomu un efektivitāti, kā arī potenciālo tiesu neatkarības trūkumu. Ungārija saņēma oficiālu paziņojumu 2015. gada 10. decembrī. Komisija ir pieprasījusi

³⁷ EST 2011. gadā tika iesniegti 27 lūgumi ar atsaucēm uz Hartu, 2012. un 2013. gadā — 41 šāda atsauce, bet 2014. gadā — 43 atsauces. Sk. dienestu darba dokumenta II pielikumu "Pārskats par 2015. gadā iesniegtajiem pieteikumiem prejudiciālu nolēmumu pieņemšanai ar atsauci uz Hartu".

³⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6228_en.htm.

papildu skaidrojumu par citiem neatrisinātiem jautājumiem un turpinās sazināties ar Ungārijas varas iestādēm.

Komisija 2015. gada septembrī nosūtīja Grieķijai papildu oficiāla paziņojuma vēstuli saistībā ar tādu personu uzņemšanas spējām, kas lūdz starptautisku aizsardzību, un to, ka nav ieviesti pasākumi, lai nodrošinātu pieņemamus dzīvošanas apstākļus un pienācīgu attieksmi nepavadītiem nepilngadīgajiem.

Vēl viena lieta pret dalībvalsti tika ierosināta 2015. gada aprīlī — par romu bērnu diskrimināciju izglītības jomā. Ar to pārkāpta Rasu vienlīdzības direktīva³⁹ un Hartas 21. panta noteikumi, kas aizliedz diskrimināciju rases un etniskās izcelsmes dēļ.

3.2. ES Tiesas norādījumi dalībvalstīm

ES Tiesa 2015. gadā turpināja sniegt norādījumus valstu tiesnešiem par Hartas piemērojamību un interpretāciju saskaņā ar sistēmu, kas paredz iespēju lūgt sniegt prejudiciālus nolēmumus.

Pirmajā lietā par romu diskrimināciju — *Chez Razpredelenie*⁴⁰ — Tiesa uzskatīja, ka elektroenerģijas skaitītāju uzstādīšana neaizsniedzamā augstumā rajonā, kur ir liels romu iedzīvotāju skaits, ir diskriminējoša attieksme etniskās piederības dēļ, ņemot vērā to, ka citos rajonos šādi skaitītāji tika uzstādīti normālā augstumā. Tiesa apstiprināja, ka Rasu vienlīdzības direktīvas darbības jomu nevar skatīt ierobežotā apmērā. Tas tā ir tāpēc, ka minētā direktīva ir līdztiesības principa izpausme un šis princips ir viens no galvenajiem ES tiesību principiem, kā atzīts Hartas 21. pantā.

Tiesa vēlreiz atsaucās uz 21. pantu, secinot, ka direktīvā paredzētais aizliegums par diskrimināciju etniskās piederības dēļ neattiecas tikai uz noteiktas etniskās piederības personām. Tāpat tas attiecas uz personām, kuras, lai arī nav minētās etniskās grupas locekļi, tomēr kopā ar šīm personām cieš no nelabvēlīgākas attieksmes vai tiek nostādītas īpaši nelabvēlīgā situācijā, kas izriet no minētā pasākuma. Visbeidzot, Tiesa atsaucās uz 21. pantu, interpretējot tiesas diskriminācijas jēdzienu rasu vai etniskās piederības dēļ.

Lietā *Leger*⁴¹ Tiesa izvērtēja Francijas dekrētlikumu, kas vīriešiem, kuriem ir bijušas dzimumattiecības ar vīrieti, paredzēja kontrindikāciju ziedot asinis. Regulējuma pamatā bija augstā HIV infekcijas izplatība šajā potenciālo donoru grupā un lielais risks iegūt nopietnas infekcijas slimības, ko pārnēsā ar asinīm. Tiesa norādīja, ka Harta ir piemērojama, jo ar minēto likumu tika piemērota Direktīva 2004/33 par prasībām asinīm un asins komponentiem⁴². Tiesa lēma, ka kontrindikācija, pamatojoties uz

³⁹ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības, OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

⁴⁰ C-83/14.

⁴¹ C-528/13.

⁴² Direktīva 2004/33/EK (2004. gada 22. marts) par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/98/EK piemērošanu attiecībā uz dažām tehniskajām prasībām asinīm un asins komponentiem, OV L 91, 30.3.2004., 25. lpp.

seksuālo orientāciju, pārkāpj diskriminācijas aizliegumu saskaņā ar Hartas 21. panta 1. punktu. Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punktu ierobežojumi ir attaisnojami, ja tie patiešām atbilst vispārējas nozīmes mērķiem, ko atzinusi Savienība. Tas var ietvert mērķi samazināt lielo risku pārnest infekcijas slimību asins pārliešanas saņēmējiem. Tomēr Tiesa norādīja, ka samērīguma prasība būtu ievērota vienīgi tad, ja nebūtu pieejamas efektīvas metodes šādu infekcijas slimību atklāšanai vai, ja šādu metožu nav, nepastāvētu par kontraindikāciju mazāk apgrūtināšas metodes, , ar ko saņēmējiem nodrošināt augstu veselības aizsardzības līmeni.

3.3. Valstu judikatūra ar atsaucēm uz Hartu

Valstu tiesnešiem ir būtiska loma pamattiesību un tiesiskuma nodrošināšanā. Pamattiesību aģentūra⁴³ 2015. gadā konstatēja, ka valstu tiesas turpināja atsaukties uz Hartu, lai sniegtu norādījumus un ierosinājumus, — arī lietās, kas neietilpa ES tiesību jomā.

Vācijas Federālā konstitucionālā tiesa 2015. gada decembrī⁴⁴ lēma, ka atsevišķos gadījumos pamattiesību aizsardzība var ietvert Savienības tiesībās paredzēto tiesību aktu pārskatīšanu, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu Vācijas Pamatlikuma 79. pantā nostiprināto konstitucionālo identitāti. Saskaņā ar individuālas vainas principu, kas balstās uz cilvēka cieņas garantiju, kura ir noteikta Pamatlikuma 1. pantā, kriminālsoda piespriešanai nepieciešams izpildīt priekšnoteikumu, ka nodarījums un nodarījuma veicēja vaina ir pierādīti tādā veidā, kas atbilst piemērojamajiem procesuālajiem noteikumiem. Konstitucionālā tiesa lēma, ka saskaņā ar Savienības tiesībām nevar izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, ja tas neatbilst Pamatlēmumā⁴⁵ noteiktajām prasībām vai ja izdošana ietvertu Savienības pamattiesību pārkāpumu. Tā secināja, ka konkrētajā gadījumā nebija vajadzības ierobežot Savienības tiesību prioritāti, piemērojot Vācijas tiesību normas. Tas tā ir tādēļ, ka Pamatlēmums ir jāinterpretē, ņemot vērā apsūdzētās personas tiesību garantijas, ko izdošanas kontekstā paredz Pamatlikuma 1. pants.

3.4. Hartas izpratnes veicināšana

Saskaņā ar 2015. gadā veikto Eiropas barometra pētījumu par Hartu⁴⁶ saglabājas augsta interese par informāciju par cilvēktiesībām, kas nostiprinātas Hartā. Vairāk nekā 60 % respondentu vēlētos saņemt vairāk informācijas par Hartas saturu, par to, kur vērsties, ja viņu tiesības ir pārkāptas, kā arī par to, kādos gadījumos Harta ir piemērojama.

⁴³ Pamattiesību aģentūras 2015. gada ziņojums, kas tiks publicēts 2016. gada maijā.

⁴⁴ *BVerfG, Beschluss des Zweiten Senats vom 15. Dezember 2015 - 2 BvR 2735/14.*

⁴⁵ 2002/584/TI: Padomes 2002. gada 13. jūnija pamatlēmums par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, OV L 190, 18.7.2002., 1. lpp.

⁴⁶ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_420_405_en.htm.

Lai veicinātu nozarē iesaistīto personu izpratni par Hartu, prezidentvalsts Latvija 2015. gada aprīlī Rīgā organizēja konferenci. Šī konference par to, kā dalībvalstu iestādes piemēro Hartu, īstenojot ES tiesības, īpaši pievērsās Hartas nozīmei ES likumdošanas procesā.

4. Īpašā tēma: 2015. gada ikgadējais kolokvijs — rezultāti un turpmākā rīcība

Stājoties amatā, Eiropas Komisijas pirmais viceprezidents Timmermans apņēmās organizēt ikgadēju kolokviju par pamattiesību stāvokli ES. Tā mērķis ir uzlabot savstarpējo sadarbību un politisku iesaistīšanos nolūkā veicināt un aizsargāt pamattiesības.

Pirmais kolokvijs 2015. gada oktobrī notika Briselē, un tajā uzmanība tika veltīta diskusijai par tēmu “Cieņa un iecietība — kā novērst un apkarot antisemitismu un naidu pret musulmaņiem Eiropā”. Tā bija pirmā ES līmeņa sanāksme ar musulmaņu un ebreju kopienu pārstāvju piedalīšanos, kurā tika diskutēts par veidiem, kā cīnīties ar antisemitismu un naidu pret musulmaņiem. Tajā piedalījās ap 300 dalībnieku — vietējā, valsts un ES līmeņa politikas veidotāji, starptautisko un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvji, reliģiskie un kopienu līderi, līdztiesības aizstāvības iestādes, pārstāvji no izglītības, nodarbinātības un plašsaziņas jomām, kā arī akadēmisko aprindu pārstāvji un filozofi no visas ES. Viņi aplūkoja iemeslus, kāpēc Eiropā strauji pieaug antisemitisku un pret musulmaņiem vērstu incidentu skaits, noskaidroja veidus, kā novērst šīs tendences, kā arī vienojās apvienot spēkus, lai veicinātu iekļaujošas iecietības un cieņas kultūru.

Kolokvijā⁴⁷ tika noteikti galvenie pasākumi, kas veicami, lai novērstu un apkarotu antisemitismu un naidu pret musulmaņiem, tostarp norīkojot divus koordinatorus — vienu antisemitisma apkarošanai un otru naida pret musulmaņiem apkarošanai —, lai koordinētu un stiprinātu politikas atbildes darbības nolūkā izskaust šos apdraudējumus⁴⁸.

Tika veikti svarīgi pasākumi, lai apkarotu naida runu tiešsaistē. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm uzsāka ES līmeņa dialogu ar lieliem IT uzņēmumiem, lai noskaidrotu, kā starpniekorganizācijas un citas iestādes var palīdzēt apkarot uz vardarbību aicinošas naida runas tiešsaistē.

Komisija 2015. gadā turpināja uzraudzīt ES noteikumus par rasisma un ksenofobijas izskaušanu⁴⁹, lai nodrošinātu to pilnīgu un pareizu piemērošanu. Četras dalībvalstis mainīja savas krimināltiesisko regulējumu, to pielāgojot ES tiesību aktiem. Komisija vada dalībvalstu ekspertu grupu, ko 2016. gadā pārveidos par ES Augsta līmeņa grupu cīņai pret rasismu, ksenofobiju un citiem neiecietības veidiem.

---

⁴⁷ Secinājumi “Kopīga cīņa pret antisemitismu un naidu pret musulmaņiem ES — pirmā gadskārtējā pamattiesību kolokvija rezultāti”: http://ec.europa.eu/justice/events/colloquium-fundamental-rights-2015/files/fundamental_rights_colloquium_conclusions_lv.pdf.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/justice/newsroom/fundamental-rights/news/151201_en.htm.

⁴⁹ Padomes Pamatlēmums 2008/913/TI (2008. gada 28. novembris) par krimināltiesību izmantošanu cīņā pret noteiktiem rasisma un ksenofobijas veidiem un izpausmēm, OV L 328, 6.12.2008., 55. lpp.

Tā kalpos kā platforma, kur sniegt norādes par paraugpraksi un pastiprināt sadarbību, un tajā savu viedokli varēs paust pilsoniskās sabiedrības un kopienu pārstāvji, Pamattiesību aģentūra un attiecīgās starptautiskās organizācijas.

Tiesību, vienlīdzības un pilsonības programmas ietvaros 2015. gadā valstu iestādēm un pilsoniskajai sabiedrībai tika piešķirti līdzekļi EUR 5,4 miljonu apmērā. Šis finansējums ir paredzēts apmācībai un spēju veidošanai, informācijas apmaiņai par paraugpraksēm, kā novērst un apkarot rasismu un ksenofobiju, pret naida noziegumiem un naida runu vērstu krimināltiesisku pasākumu stiprināšanai, kā arī cietušo tiesību un viņiem paredzēta atbalsta nodrošināšanai.

Programma “Erasmus+” 2015. gadā piešķir finansējumu pasākumiem, kas tika noteikti kolokvijā⁵⁰, un pasākumiem ar mērķi atbalstīt tos, kas aktīvi darbojas vietējā mērogā, lai veidotu iecietības un cieņas kultūru un novērstu aizspriedumus.

Lai gan ES iestādes un struktūras var veicināt un atbalstīt progresu uz vietas, rasisma un ksenofobijas novēršana un izskaušana ir galvenokārt vietēja mēroga rīcība, kas prasa plašu līdzdalību gan no attiecīgo kopienu, gan sabiedrības puses kopumā.

5. Secinājums

Komisija ir apņēmusies pamattiesībām ES nodrošināt augsta līmeņa aizsardzību. Tā cenšas panākt, lai visi tiesību aktu priekšlikumi un darbības būtu pilnībā saderīgi ar Hartu.

Komisija vēlas uzlabot sadarbību ar citām ES iestādēm un aģentūrām, jo īpaši ar Pamattiesību aģentūru, kā arī ar Eiropas Padomi, lai nodrošinātu, ka pamattiesības tiek noteiktas par prioritāti.

Komisija paredz veicināt ES kopējo vērtību izpratni, tostarp Hartas izpratni, izmantojot mērķtiecīgu finansējumu un apmācības, dialogu ar pilsonisko sabiedrību, kā arī praktiskus rīkus dialoga veicināšanai starp tiesām dalībvalstīs.

---

⁵⁰Sk. Kolokvija secinājumu 1. sadaļā norādītos galvenos pasākumus.